

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Список використаних джерел:

1. Близнюк А. О. Конкурентоспроможність як показник ефективної роботи автотранспортних підприємств. Економіка. Фінанси. Право. 2023. № 9. С. 6-9
2. Волобуєва Т. В., Сирота В. М., Мастепан С. М., Мастепан М. А. Формування умов ефективного функціонування транспортної системи автотранспортного підприємства. Вісник машинобудування та транспорту. 2024. № 1. С. 21-28
3. Кількість перевезених пасажирів за видами транспорту. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/tr/kpp/arh_kpp_u.htm
4. Лучко М. Р. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько, С. Р. Яцишин, Н. Г. Мельник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 390 с.
5. Competitiveness and innovation: current trends in business Management. Collective monograph / scientific editorship by Doctor of Economic Sciences, Professor Mykhailo Luchko and Doctor Stanislaw Szmitka. Ternopil: WUNU, 2021. 228 p. <http://surl.li/pjzung>

Стелла ШИЛЬМАН

здобувач кафедри фінансового контролю та аудиту
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль, Україна

НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ АУДИТУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Транспортна галузь є однією з ключових складових розвитку України, адже вона забезпечує виробничі та обігові процеси, здійснюючи транспортування продукції до місць її реалізації та споживання, а також надаючи послуги пасажирських перевезень. У сучасних умовах практично кожне підприємство, незалежно від сфери своєї діяльності, володіє власними транспортними засобами. Для автотранспортних підприємств автомобілі є основними засобами надання послуг, тому ефективне використання автопарку є пріоритетним завданням. Це неможливо досягти без якісного проведення аудиту, що робить це питання надзвичайно актуальним [2, с. 29].

Аудиторська перевірка на підприємстві організовується відповідно до специфіки його діяльності, масштабів та системи управління. Функції аудиту визначаються керівництвом або власником підприємства, а їх зміст залежить від потреб та особливостей підприємства. Основними цілями аудиту є забезпечення керівництва інформацією для аналізу витрат, прогнозування доходів та проведення фінансового аналізу [1, с. 111].

Аудит автотранспортних підприємств охоплює різні напрями, які забезпечують комплексний аналіз діяльності підприємства, його фінансової стабільності та відповідності законодавчим і внутрішнім нормам. Комплексний аудит дозволяє виявити проблемні зони, запропонувати шляхи їх усунення та розробити рекомендації для підвищення ефективності діяльності автотранспортного підприємства. На рисунку 1 подано основні напрями аудиту,

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

які запропоновано проводити на автотранспортних підприємствах.

Напрями аудиту в автотранспортних підприємствах	
	Аудит фінансової звітності
	Аналіз бухгалтерської звітності, балансу, фінансових результатів. Перевірка достовірності обліку доходів і витрат. Контроль правильності розрахунків податків, зборів і обов'язкових платежів. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності підприємства.
	Аудит операційної діяльності
	Оцінка ефективності використання автопарку (завантаженість транспортних засобів, пробіг, витрати пального). Перевірка графіків перевезень та оптимізації маршрутів. Аналіз виконання замовлень і дотримання строків доставки вантажів або пасажирів.
	Аудит логістики та транспортних процесів
	Перевірка організації логістичних операцій. Оцінка ефективності системи планування перевезень. Аналіз використання цифрових рішень у логістиці (GPS, програмне забезпечення для управління).
	Аудит технічного стану
	Перевірка технічного стану транспортних засобів. Аналіз витрат на технічне обслуговування та ремонт. Оцінка дотримання норм безпеки руху і технічних стандартів.
	Аудит дотримання законодавства
	Перевірка відповідності діяльності підприємства транспортному законодавству та екологічним вимогам. Контроль наявності та дійсності ліцензій, сертифікатів, дозволів. Оцінка виконання трудового законодавства щодо працівників.
	Екологічний аудит
	Аналіз дотримання екологічних стандартів у транспортному процесі. Перевірка витрат на зниження негативного впливу транспорту на довкілля (фільтри, енергоефективність, екологічне паливо).
	Аудит управлінських процесів
	Оцінка ефективності управлінської системи та внутрішнього контролю. Перевірка планування і виконання стратегій розвитку. Аналіз системи мотивації працівників і організації їхньої праці.
	Аудит інформаційних систем
	Оцінка використання інформаційних технологій у процесах управління підприємством. Перевірка захищеності даних і програмного забезпечення.
	Маркетинговий аудит
	Аналіз конкурентного середовища та позиціонування підприємства на ринку. Оцінка ефективності реклами та маркетингових кампаній. Перевірка виконання планів залучення клієнтів і збільшення обсягів перевезень.
	Аудит персоналу
	Оцінка рівня кваліфікації водіїв і технічного персоналу. Перевірка дотримання норм робочого часу, відпочинку та охорони праці. Аналіз системи навчання та підвищення кваліфікації працівників.

Рис. 1. Напрями аудиту автотранспортного підприємства

**ХІІІ Всеукраїнська науково-практична дистанційна конференція
«Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія»
6 грудня 2024 року, м. Тернопіль**

Аудит транспортних підприємств проводиться для оцінки законності, вності та доцільності їх діяльності, з метою виявлення порушень, встановлення відповідальних осіб і розробки рекомендацій щодо усунення недоліків та приведення діяльності у відповідність із чинним законодавством. У рамках перевірки особливу увагу приділяють правовим аспектам документального оформлення та обліку операцій, пов'язаних із придбанням і страхуванням транспортних засобів [2, с. 264]. Аудитор аналізує правильність ведення обліку транспортних і транспортних і експедиторських послуг, перевіряє первинні документи та враховує специфіку обліку міжнародних автотранспортних перевезень. Також перевіряється відповідність даних обліку витрат на експлуатацію, технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів, витрат на паливно-мастильні матеріали для легкового та вантажного автотранспорту. Особлива увага приділяється визначенню нормативних витрат палива і розрахунку тимчасових лінійних норм.

Окремо аудитор перевіряє облік витрат на оренду транспортних засобів у фізичних і юридичних осіб, правильність нарахування і сплати податку на транспортні засоби, розрахунок збору за забруднення довкілля, а також точність подання відповідної звітності. Операції вибуття транспортних засобів також аналізуються з точки зору їх правового оформлення та коректного відображення в бухгалтерському і податковому обліку.

Список використаних джерел:

1. Глінкіна Д. В. Внутрішній аудит витрат автотранспортних підприємств. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія : Економіка і менеджмент. 2008. № 1. С. 110-113
2. Лучко М. Р. Аудит та не аудиторські послуги: дилема та окремі питання застосування. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д.е.н., проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 257-275
3. Міхляєва Д. С., Белозерцев В. С. Методика проведення аудиту основних засобів на автотранспортних підприємствах. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2021. № 6(2). С. 28-34
4. Лучко М. Р. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності: навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько, С. Р. Яцишин, Н. Г. Мельник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 390 с.
5. Audit: local and global aspects: collective monograph /scientific editorship by Doctor of Economic Sciences, Professor Mykhailo Luchko and Doctor Stanislaw Szmitka. Ternopil: WUNU, 2023. p. 11 – 31. ISBN 978-966-654-705-0
6. Аудит та не аудиторські послуги: дилема та окремі питання застосування. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д.е.н., проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 257-275.
<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/42242>